

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ ДІТЕЙ В ЗДО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри теорії та
методики дошкільної та спеціальної освіти
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО
Викладач	кандидат педагогічних наук, доцент Мацук Л.О., кандидат педагогічних наук, доцент Лазарович Н.Б.
Контактний телефон викладача	0986232405, 0989519882
E-mail викладача	liudmila.matsuk@pu.edu.ua nadiia.lazarovych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна / заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>На сьогоднішній день модернізація освіти потребує перегляду технологій навчання дітей дошкільного віку, орієнтуючи педагогів на використання у своїй діяльності більш ефективних форм і методів, що дозволяють будувати педагогічний процес на основі розвивального навчання. Однією з таких технологій є дитяче експериментування, що дає можливість формувати в дітей реальні уявлення про різноманітні сторони досліджуваного об'єкта, про його взаємини з іншими об'єктами і з середовищем існування. У процесі експериментування в дітей збагачується пам'ять, активізуються розумові процеси, оскільки постійно виникає необхідність здійснювати операції аналізу, синтезу, порівняння, класифікації, узагальнення. Експериментально-дослідна діяльність є ефективним засобом розумового, фізичного, валеологічного, естетичного, статевого, екологічного, морального та трудового, виховання. Крім того, даний вид діяльності сприяє всебічному розвитку дитини й формуванню її особистісних рис, що цілком реалізовує основні завдання дошкільної освіти.</p> <p>Курс «Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО» є складовою частиною підготовки студентів спеціальності «Дошкільне виховання» освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».</p> <p>Навчальна дисципліна передбачає розв'язання низки завдань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити теоретичні основи організації дослідницько-експериментальної діяльності дітей дошкільного віку в природі і забезпечити умови для усвідомленого сприйняття їх майбутніми спеціалістами в галузі дошкільної освіти. 2. Ознайомити студентів з сучасними науковими дослідженнями та доробками практичних працівників дошкільних закладів освіти в галузі розвитку особистості дитини шляхом використання у навчально-виховному процесі дитячого садка експериментування та нескладних дослідів в природі. 3. Визначити доцільний зміст дослідницької діяльності дітей дошкільного віку в природі, що відповідає їх потребам, віку та інтересам. 4. Озброїти майбутніх фахівців дошкільної освіти методами і формами організації дослідницької діяльності дошкільників в природі в умовах суспільного і сімейного 	

дошкільного виховання.

5. Розвинути творчі дослідницькі уміння студентів, самостійність та критичність мислення.

6. Сприяти вихованню кращих моральних рис особистості майбутнього педагога дошкільного профілю: любові та поваги до світу природи і людей.

3. Мета та цілі курсу

Метою вивчення курсу «Організація і керівництво пошуково-дослідницькою діяльністю в ЗДО» є підготовка студентів до організації пошуково-дослідницької діяльності, як засобу формування реалістичних уявлень дітей про природу.

Мета реалізується через цілі:

- надання студентам знань про теоретичні аспекти пошуково-дослідницької діяльності дошкільників;
- становлення наукового світогляду майбутніх педагогів, розвитку у них стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання і самоосвіти;
- підготовка до практичного здійснення пошуково-дослідницької діяльності;
- розробка та використання на практиці різних ігор природничого змісту;
- вивчення, аналіз та узагальнення набутого практичного досвіду у закладах дошкільної освіти.

4. Компетентності

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

5. Результати навчання

5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації

дослідницьких та інноваційних проектів.

5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини. 5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

5.8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

5.9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

5.10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
3	012 Дошкільна освіта	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні аспекти організації пошуково-дослідницької діяльності дітей в ЗДО	Лекція, практичне заняття	[6, 9, 10, 13, 15] Додаткова [5, 10].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Тема 2-3. Організація пошуково-дослідницької діяльності дітей молодшого та середнього віку	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,4,5,7,9,10,12,13,16] Додаткова [2,5,6,7,8].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Організація пошуково-дослідницької діяльності дітей старшого дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,4,5,7,8,9,10,12,13,16] Додаткова [2,3,4,5,6,7,8,].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Використання інноваційних технологій в організації пошуково-дослідницької дітей дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[11, 14] Додаткова [1, 9, 10].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Методика проведення ігор природничого змісту з дітьми різного дошкільного віку	Лекція, практичне заняття	[3,13] Додаткова [2,5].	Опрацювати матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації	5 балів	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру (поточна успішність, підготовка індивідуальних творчих завдань, написання анотацій до наукових статей, тести, контрольна робота) та 50 балів за екзамені.</p> <p>«відмінно» – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові</p>
-----------------------------------	---

	<p>зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>«добре» – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності</p> <p>розв'язках;</p> <p>«задовільно» – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>«незадовільно» – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до виставлення заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При виконанні завдань студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p>
<p>Критерії оцінювання СРС</p>	<p>За виконання кожного індивідуального творчого завдання студент отримує оцінку. Оцінювання проводиться за національною шкалою.</p> <p>В процесі оцінювання рівня підготовки до дискусій з попередньо погодженої тематики звертається увага на правильність викладення матеріалу, своєчасне вживання усталених виразів, розуміння фахової термінології, граматичну правильність висловлювань, грамотність та повноту формулювання проміжних та остаточних висновків до предмету дискусії</p> <p>В процесі оцінювання підготовлених анотацій звертається</p>

	увага на рівень володіння теоретичним матеріалом, здатністю узагальнювати і робити висновки про теоретичну та практичну цінність матеріалу, викладеного в публікації.
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (5 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (30 балів) – оцінка за підсумкове тестування (50 балів).

7. Політика курсу

- максимальна концентрація зусиль на формування та розвиток комунікативних навичок у студентів;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- опрацювання теоретичного матеріалу, проходження тестування в дистанційній формі навчання, виконання індивідуальних творчих завдань;
- опрацювання і підготовка до дискусій з приводу матеріалу, викладеного в методичних рекомендаціях до самостійної роботи;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті здаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція / Богуш А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. Київ : Видавництво, 2012. 26с.
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І.Білан; за заг. ред. О.В.Низковської, Тернопіль «Мандрівець», 2017. 256 с.
3. Беленька Г.В. Віконечко в природу: методичний посібник для вихователів дітей

- дошкільного віку. Київ : Сім кольорів, 2014. 56 с.
4. Беленька Г.В. Природничі науки в казках, запитаннях, завданнях, дослідах. Науково-методичний посібник для дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. Київ : Шкільний світ, 2011. 128 с.
 5. Впевнений старт. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2012. 62с.
 6. Горопаха Н.М. Виховання екологічної культури дітей. Посібник для вихователів дошкільних закладів та вчителів початкових класів / Наталія Михайлівна. Рівне, «Волинські обереги», 2001 212 с.
 7. Дитина: програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк, К.І. Волинець, нук. Кер. Програмою: О.В. Проскура та ін. / Мін. осв. і наук., мол. та спроту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг.. Київміськради (КМДА), Київ. У-нт ім. Б. Грінченка. 3-тє вид. доопр. Та доп. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. 492 с.
 8. Дошкільнятам про світ природи: Старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. / Г.В. Беленька, Т.С. Науменко, О.А. Половіна. Київ : Генеза, 2013. 112 с. (Настільна книжка вихователя). Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист МОН України від 12.07 2013 р. № 1/11-11415).
 9. Зайцева Л.І. Розкриваємо таємниці довкілля: методичний посібник / Л.І. Зайцева. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2012. 110с.
 10. Лисенко Н.В. Практична екологія для дітей. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 185 с.
 11. Метод проектів у діяльності дошкільного закладу / Укладач Л. А. Швайка. Харків : Вид. група «Основа», 2010.203, [5] с. (Серія «ДНЗ. Вихователю»).
 12. Методичні рекомендації до Програми виховання і навчання дітей від двох до семи років «Дитина» /наук. кер. проекту: О. В. Огнев'юк; наук. ред. Н. В. Кудикіна, В. У. Кузьменко; авт.кол.: Е. В. Белкіна, Н. І. Богданець-Білоskalенко, О. Л. Богініч, З. Н. Борисова, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і наук. мол. т спорту України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. 3-є вид. доопр. та доп. Київ, ун-т Б. Грінченка, 2012. 400 с.
 13. Ознайомлення з природою довкілля з основами проєкологічної освіти дітей дошкільного віку Н.В. Лисенко, Л.О. Мацук, О.М. Лисенко Київ : Видавничий Дім «Слово», 2019. 247с.
 14. Проектні технології у дошкільному навчальному закладі / Упоряд. Буракова Ю. Д. Харків : Вид. група «Основа», 2009. 204 с.
 15. Теорія і практика екологічної освіти: дошкільник-педагог. Навчально-методичний посібник для ВНЗ / Н.В. Лисенко Київ: Видавничий дім «Слово, 2009
 16. Українське дошкільля. Програма розвитку дитини дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 263с.

Додаткова

1. Інновації в дошкільлі. Програми, технології, проекти, ідеї, досвід: посібник на допомогу дошкільним працівникам / Авт.-упоряд.: Л. В. Калуська, М. В. Острошенко. Мандрівець, 2010. 376 с.

2. Костюк О. В. Дослідницько-пошукова діяльність у формуванні пізнавального інтересу дошкільників до природи // Педагогічний пошук. № 3 (83), 2014 С. 25
3. Лінник О. Роль творчих проєктів у процесі навчання дітей 6-7 років. // Дитячий садок. 2004. №8. С.15-17.
4. Лінник О. Творче проєктування в організації життєдіяльності шестирічок. Луганськ: «Альма-матер». 2005. 115 с.
5. Ніколаєва С.М. Любов до природи виховуємо з дитинства. Рекомендації педагогам, батькам і гувернерам / Світлана Миколаївна Ніколаєва. – Х.: Видавництво «Ранок», 2007. – 96 с.
6. Морозова Л. Метод проєктної діяльності в дошкільному освітньому установі // Дитячий садок від А до Я. № 2. 2006. С. 124 -131.
7. Морозова Л. Д. Що таке «дитяче проєктування» // Дитина в дитячому саду. №5. 2009. С. 9-11.
8. Новіцька Л. Моделювання проєктної технології в умовах навчально-виховного комплексу. // Дошкільний навчальний заклад. 2008. №2 (14). С. 14.
9. Правдов М. А., Бєсшапошникова С. Ю. Управління проєктами як інноваційний напрям професійного розвитку педагога дошкільного навчального закладу // Дитячий садок від А до Я. 2010. № 1. С.140- 147.
10. Плохій З.П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти) : монографія / З. П. Плохій; Ін-т пробл. виховання НАПН України. Київ : Персонал, 2010. 319 с.

Викладачі: Мацук Л. О., Лазарович Н.Б.